

Soyunuzu ararken soyulmayın

Geçtiğimiz şubat ayında e-devlet üzerinden sorgulanmaya başlayan alt üst soy bilgileri, son 200 yıl içine Türkiye'nin yaşadığı acı göç olaylarını gözler önüne serdi. Ancak kökenleri Balkanlar'da bulunanlar çifte vatandaş olmak için araya girdi. Milliyet olarak biz de bu ülkelerin vatandaşlık kriterlerini araştırdık

Elektronik ortamda devlet hizmeti veren e-Devlet sistemi üzerinden sorgulanan ve yoğunluk yüzünden bir süreliğine

dondurulan alt üst soy bilgileri milyonlarca vatandaş için yeni bir umut doğurdu. Son 200 yıllık sürecin değerlendirildiği soy bilgilerine göre Türkiye'de 10 milyonun üzerinde göçmen olduğu tahmin ediliyor. Özellikle kökenlerinin Balkanlar ve Doğu Avrupa'da olduğunu öğrenenler, çifte vatandaş olabilmek ve dedelerinin buradaki gayrimenkullerinin peşine düşme hayali kurmaya başladı.

Her ülkede farklı

Başta AB üyesi Yunanistan, Bulgaristan ve Romanya olmak üzere, Makedonya, Sırbistan, Karadağ, Bosna Hersek, Kosova ve Arnavutluk'ta dedelerinin dünyaya geldiğini öğrenenler çifte vatandaş olabilmek için arayış içine girdi. Bu ülkelerin Türkiye'deki temsilcilikleri, vatandaşlık hizmeti veren hukuk bürolarına başvurularda ciddi bir artış oldu. Çoğu Balkanlar ve doğu Avrupa'da olan bu ülkelerin her birinde soya dayalı vatandaşlık kriterleri farklı. Kimi balkan ülkelerinde 3 kuşağa kadar vatandaşlık hakkı bulunuyor. Kimilerinde sadece atalara ait resmi bir belge vatandaşlık için yeterli oluyor. Bazı ülkelerde ise soya dayalı vatandaşlık yasalarla yasaklanmış durumda.

Dolandırıcılara dikkat

Vatandaşlık işlemleri bu konuda uzman olan bazı hukuk firmaları ve aracı şirketler üzerinden yapılıyor. Bu hizmetin bedeli ise ülkeye göre 500 ile 2000 euro arasında değişiyor. Ancak yoğun talep, kolay yoldan para kazanmak isteyen dolandırıcıların da iştahını kabartıyor. Kimi firmalar ise vatandaşlık alabilmenin mümkün olmadığı ülkelere resmi başvuru yaparak, umut verdikleri kişilerin paralarını heba ediyorlar. Avrupa ve Balkanlar'daki diplomatik çevreler ise e-devlet tarafından başlatılan uygulamayı Türkiye'nin AB ülkelerindeki Türk vatandaşlarının sayısını artırarak bu kişiler üzerinden lobi yapma girişimi olarak görüyor.

Milliyet okurları için 9 ülkedeki soya dayalı vatandaşlık kriterlerini araştırdık. Bunlara ek olarak Kafkas kökenlilerin çifte vatandaşlık durumunu ele aldık. İlk olarak her bir ülkenin kanunlarındaki vatandaşlık yasalarını inceledik. Ardından Türkiye'deki diplomatik temsilciliklerle irtibata geçtik. Daha sonra da bu işi yapan hukuk firmalarından prosedürleri öğrendik. İşte ülke ülke soya dayalı vatandaşlık kriterleri...

- 1- 1919-22 Türk 1.2 milyon
- 2- 1914-23 Yunan 850 bin
- 3- 1922-23 Türk 480 bin
- 4- 1912-14 Türk 410 bin
- 5- 1877-9 Türk 520 bin
- 6- 1860 Noygan Tatarı 100 bin
- 7- 1877-8 Tatar 100 bin
- 8- 1860 Kırım Tatarı 300 bin
- 9- 1960'lar Kafkas, Abaza 1.2 milyon
- 10- 1918-20 Türk 220 bin
- 11- 1915 Ermeni 300 bin
- 12- 1915-16 Türk Kürt 1 milyon

Doğum günü 1 Temmuz!

Vatandaşlık işlemlerinde en büyük sıkıntı doğum tarihlerinde yaşanıyor. e-Devlet belgelerinde 2. kuşaktan sonrakilerin doğum tarihi 1 Temmuz olarak gözüküyor. Bunun nedeni ise Türkiye'ye göç edildiğinde sadece doğum tarihi olarak yılın beyan edilmesi. Ay ve günün yazılmaması. Nüfus Müdürlüğü yetkilileri doğum tarihi olarak sadece yıl beyan edenlere, yılın tam ortası olan 1 Temmuz'u ekliyor.

Birinci kuşak alıyor

Türkiye'deki göçmenler arasında en büyük topluluğu Bulgaristan'dan gelenler oluşturuyor. Bu göçlerin bir kısmı zorla, bir kısmı da iki ülke arasında imzalanan anlaşmalarla gerçekleştirilmiştir. Bulgaristan yasaları, Bulgaristan'da doğan ve halen Bulgaristan vatandaşı olan veya vatandaşlıktan çıkan kişilere ve onların çocuklarına vatandaşlık hakkı veriyor. Bu kişi vefat etmiş olsa dahi çocukları vatandaşlık hakkından faydalanabiliyor. Daha sonra bu kişilerin çocukları da başvurarak çifte vatandaş olabiliyor. Ancak Bulgaristan topraklarında doğan ve vefat eden kişinin çocuğu da vefat etmiş ise torunu direkt vatandaşlık başvurusunda bulunamıyor. Ayrıca çeşitli tarihlerdeki göçlerde de farklı prosedürler bulunuyor.

Torunun hakkı yok

Örneğin 1937-1938 yılında göç edenlerin yaptığı başvurular 'Vatandaş değildir veya vatandaşlıktan çıkartılmıştır' gerekçesiyle reddediliyor. 1948-1949-1950 ekim ayına kadar Türkiye'ye göç edenlerin vatandaşlık başvuruları kabul ediliyor. 1970-1978 yılları arasında kendi rızalarıyla Türkiye'ye göç edenler ve onların çocukları da vatandaşlık hakkına sahipler, ama aynı dönemde göç anlaşmasıyla gelenlerin vatandaşlık başvuruları reddediliyor. Bulgaristan'da 1800'lü yıllara kadar kayıtları bulmak mümkün. Ancak bu kayıtlar belediyelere göre farklılıklar gösteriyor. Yukarıda da değinildiği gibi Bulgaristan 1 kuşak yakınları vatandaşlık veriyor. İkinci ve diğer kuşaklar ise sadece soyunu öğrenebiliyor, vatandaşlık talebinde bulunamıyor.

Nasıl başvurulur?

İlk olarak isim denklik belgesi isteniyor. İl Nüfus müdürlüklerinden alınıyor. Bu belge üç isimle geliyor. Sonra Bulgaristan'dan doğum kütükleri bulunması gerekiyor. Bu belgeleri bulma şansı yüzde 50 civarında. Ondan sonra tekrar Türk nüfus müdürlüğüne doğum belgesini getirip doğum gününü doğru

olarak kayıt ettirilmesi gerekiyor. Ardından bu birbiriyle uyuşan belgelerle Bulgaristan Adalet Bakanlığı'na başvuruda bulunuyor. Vatandaş çıkarsa vatandaş olma hakkı var. Bu süreç 3 ay ile bir yılı bulabiliyor.

Filibe (Plovdiv) Eski Şehir'de (Staria Grad) Osmanlı döneminde inşa edilen evleri görmek mümkün.

Selanik tek istisna

Osmanlı'nın Trakya'daki ikinci büyük kenti Selanik'in 1911 yılındaki nüfusunun 1 milyon 350 bin olduğu tahmin ediliyor. Lozan Anlaşması ile yapılan mübadele 500 bin Türk Yunanistan'dan Türkiye'ye göç etti. Bu kişilerin büyük bir kısmı Selanik'ten geldi. Yunanistan soya dayalı vatandaşlık konusunda en katı ülkelerden biri. Atina hükümeti Batı Trakya'da yaşayan Türk azınlığı bile Türk olarak kabul etmiyor. Lozan Anlaşması'na bu bölgede yaşayan 150 bin civarındaki Türk kökenli, evlilik, aile ve şahıs hukuku kapsamında özerk bir statüyle İslam hukukuna tabi. Mübadele gerekçe gösterilerek soya dayalı vatandaşlığın önü ise tamamen kesilmiş. Yunanistan'da malı mülkü olduğunu belgeleyenler bile hiçbir hak iddia edemiyor. Sadece ailesinde anne/baba/dede/babanne/ anneanne Yunan kimliği olan ve vatandaşlıktan çıkarılmayanların vatandaşlık alma ihtimali var. Vatandaşlık konusunda tek bir istisna var. Dedelerinin Selanik'ten geldiklerini sananlar yalınıyor olabiliyor. Çünkü Selanik o dönemde çok büyük bir vilayet bu vilayetin topraklarının bir kısmı günümüzde Bulgaristan sınırları içinde bir kısmı da Makedonya toprakları içerisinde yer alıyor. Bu kişiler eğer o ülkenin kriterlerine uygunsa çifte vatandaş olabilmek şansları bulunuyor.

UYARI!

Soy ağacı Yunanistan'a dayananlara vatandaşlık vaadinde bulunanlara kesinlikle güvenilmemesi gerekiyor. Bu kişiler birkaç bin euro karşılığında elinizdeki belgelerle Yunan makamlarına başvuruda bulunuyor. Ancak 6 ay ile 2 yıl gibi bir süre içinde ret cevabı geliyor. Verdiğiniz onca para heba oluyor.

YARIN:

- Kuzey Bulgaristan kökenlilere Romanya piyongosu
- İspat eden Sırbistan vatandaşı olabiliyor
- Karadağ vatandaşlığı siyasallaştırmış!
- Kosova sorun çıkarmıyor...